

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Ringkøbing-Skjern
Kommune

Idéoplæg

Idéer og forslag til
afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten for testvind-
mølleprojektet ved Sdr. Bork

samt

Idéer og forslag til kommuneplanlægningen for opstil-
ling af testvindmøller ved Sdr. Bork, samt miljøvurderin-
gen af plangrundlaget

Indhold

INDLEDNING	2
HVAD GÅR PROJEKTET UD PÅ?	4
MILJØPÅVIRKNINGER	5
MYNDIGHEDSBEHANDLING	7
HØRINGSPERIODE, HØRINGS- SVAR, VE LOVEN	8

Med dette idéoplæg indkalder byrådet i **Ringkøbing-Skjern Kommune** og **Miljøstyrelsen** idéer og forslag til den videre planlægning for testvindmøller, ved Sdr. Bork, nær Henningsgårdvej, 6830 Nørre Nebel.

Det er vurderet at testvindprojektets samlede miljøpåvirkninger har et sådant omfang at det vil medføre krav om miljøvurdering, hvorfor der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, før der kan gives tilladelse til projektets realisering.

Bygherren skal som led i miljøvurderingsprocessen fremlægge miljøkonsekvensrapporten for projektet. Omfanget og detaljeringsgraden af de oplysninger og beskrivelser, som bygherren skal fremlægge i rapporten, fastsættes af VVM-myndigheden, som for vindmøller over 150 meter er **Miljøstyrelsen**.

Gennemførelse af det ansøgte projekt vil desuden kræve vedtagelse af et kommuneplantillæg og en ny lokalplan. Planlægningen er omfattet af lov om miljøvurdering, hvorfor der skal udarbejdes en miljøvurdering af plangrundlaget. **Ringkøbing-Skjern Kommune** er ansvarlig for udarbejdelse af plangrundlaget og miljøvurderingen.

Forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport, kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering af plangrundlaget indkaldes der til ideer og forslag til det videre planarbejde. Berørte myndigheder vil ligeledes blive hørt med hensyn til indholdet i de undersøgelser, der laves i forbindelse med miljøvurderingen af plangrundlaget og projektet.

Idéer og forslag skal være modtaget hos **Ringkøbing-Skjern Kommune** og **Miljøstyrelsen** senest den 31.12.2018. Se bagsiden af idéoplægget for kontaktoplysninger.

Informationsmøde om nyt vindmølleprojekt

Sdr. Bork Vind K/S indbyder til informationsmøde om det nye vindmølleprojekt.

Informationsmødet afholdes på **Sdr. Bork Kro onsdag den 12. dec kl. 19.00.**

Opstillerne, som er ejerne af de gamle møller og de lokale lodsejere, Vestas, PlanEnergi og Miljøstyrelsen vil på mødet kort redegøre for projektet, og der vil her blive mulighed for at stille spørgsmål om projektet.

Forside: visualisering af projektet set fra Tarmvej, fra udkanten af Nørre Nebel

Indledning

Ringkøbing-Skjern Kommune har modtaget en ansøgning om planlægning for 5 testvindmøller med en totalhøjde på op til 180 meter placeret sydvest for Sdr. Bork.

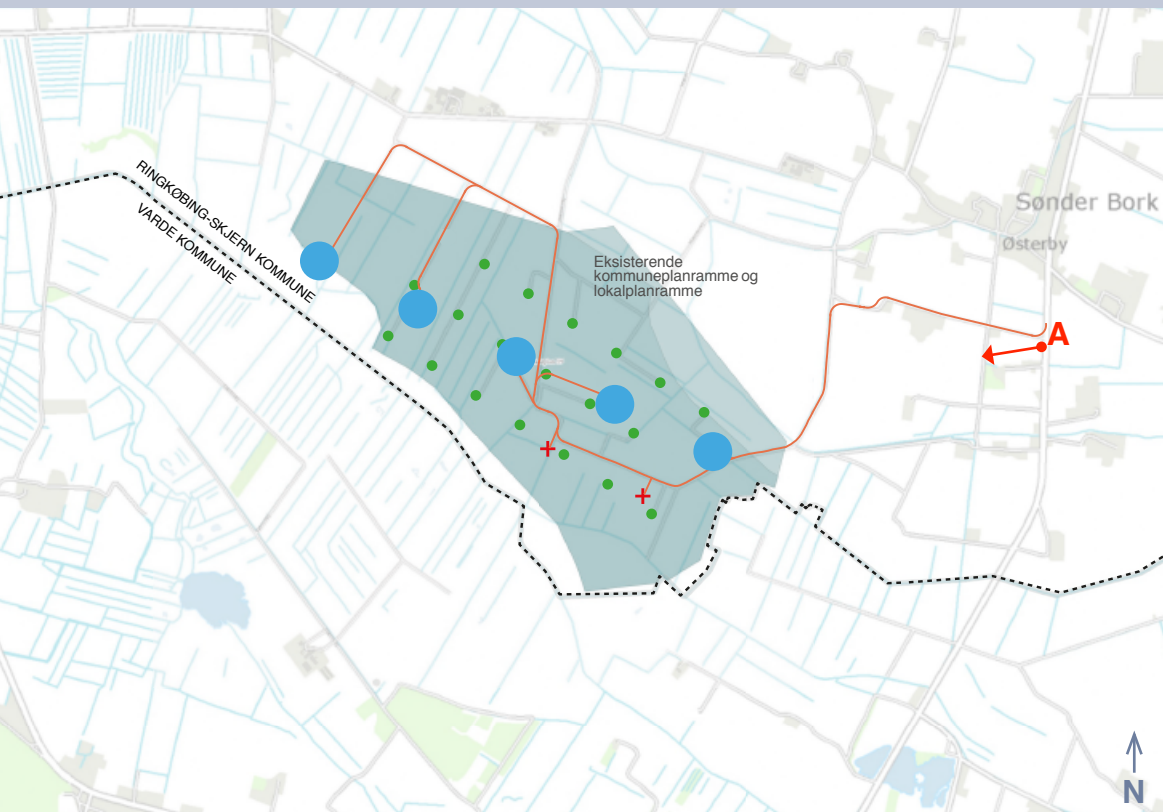
Miljøstyrelsen har desuden modtaget en projektansøgning i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Projektansøgningen er vedlagt som bilag til dette idéoplæg.

Det ansøgte område ligger tæt på Varde Kommune og nærmeste mølle ønskes placeret ca. 185 m fra kommunegrænsen.

Det ansøgte område ligger indenfor et eksisterende vindmølleområde, hvor der står 19 stk. 0,6 MW produktionsmøller med en totalhøjde på 69 m.

Ansøger, Sdr. Bork Vindkraft K/S, ønsker at udskifte alle de eksisterende vindmøller med 5 stk. testvindmøller med en totalhøjde på op til 180 m, 2 stk. målemaster med en totalhøjde på op til 130 m samt serviceveje og teknikbygninger. Testvindmøllerne ønskes opført i en ret linje under hensyn til landskabelige forhold og natur.

Ansøger oplyser, at projektet vil overholde alle grænser i forhold til afstand, støj og skyggekast for naboboliger.

Figur 1
Oversigtskort med placering af projektet samt fotostandpunkt for foto og visualiseringen side 6.

Signatur

- Kommuneegrænse
- Vejadgang
- Ny vindmølle
- Ny målemast
- Eksisterende vindmølle der nedtages ved realisering af de fem nye vindmøller
- Fotostandpunkt fra Tarmvej, se foto og visualisering på side 6

Testvindmøllerne forventes opstillet i samarbejde med Vestas

Med dette idéoplæg opfordres alle til at komme med ideer og kommentarer forud for den forestående planlægning og miljøvurdering.

Idéfase

Formålet med en idéfase er, at give borgere, interesseorganisationer og andre interesserede, der kan blive berørt af projektet, mulighed for at stille spørgsmål på et tidligt tidspunkt i planprocessen og for, at komme med forslag og ideer til emner, som skal have særligt fokus i miljøvurderingen af plangrundlaget og projektet, samt ideer og forslag til kommuneplantillægget.

Ringkøbing-Skjern Kommune, der er myndighed på kommunplantillægget og miljøvurdering af plangrundlaget, inviterer derfor alle interesserede til at komme med ideer og forslag til det videre arbejde med kommuneplantillægget og miljøvurderingen af plangrundlaget.

Miljøstyrelsen, der er myndighed på miljøvurdering af det konkrete vindmølleprojekt, inviterer alle interesserede til at komme med ideer og forslag til hvilke emner, der ønskes belyst i miljøkonsekvensrapporten.

Idéfaseren er første trin i planlægningsarbejdet. Der vil senere blive gennemført en offentlighedsfase, hvor Miljøstyrelsen vil sende miljøkonsekvensrapporten i 8 ugers offentlig høring og hvor Ringkøbing-Skjern Kommune vil sende forslag til kommuneplantillæg og lokalplan i offentlig høring sammen med den tilhørende miljørapport.

Hvad går projektet ud på?

Vindmøller er i en stadig teknologisk udvikling. Vindmøller med en total tiphøjde på op til 150 m er for længe overhalet af den tekniske udvikling med højere og mere energieffektive møller.

For Vestas Wind Systems A/S er det afgørende at have adgang til testmøller i nærheden af produktions- og udviklingsfaciliteter i Ringkøbing og Lem. Der er derfor ansøgt om mulighed for opstilling af fem testvindmøller, med tilhørende tekniske anlæg og arbejdsarealer. Der vil desuden blive etableret to målemaster, der vil stå sydvest for vindmøllerne.

Vindmøllernes totalhøjde vil maksimalt være 180 meter. Målemasternes højde vil være op til 130 meter.

Vindmøllerne vil have en mindste rotordiameter fra ca. 136 meter. På grund af den maksimale tilladte tiphøjde på 180 meter, vil den maksimale rotordiameter ikke kunne overstige 160 meter.

Vindmøllerne vil få lysafmærkning af hensyn til lufttrafikken. Lysafmærkningen vil sandsynligvis blive placeret på nacellen, møllehuset, men den præcise placering og krav til farve og styrke på lyset vil blive afklaret i miljøkonsekvensrapporten.

Vindmøllernes placering er vist på Figur 1, side 3. Målemaster placeres sydvest for vindmøllerne. Den endelige placering af målemaster og vindmøller vil blive fastlagt i miljøkonsekvensrapporten og i lokalplanen og vil derefter ikke kunne ændres uden ny planlægning.

I tilknytning til de nye vindmøllerne vil der være

behov for at anlægge nye adgangs- og serviceveje. De nye adgangsveje vil blive op til 7 meter brede, med øget bredde i vejsving. Ved hver vindmøller vil der skulle bruges et arbejdsareal, på cirka 2000-3.000 m². Derudover kan der være behov for etablering af en eller flere teknikbygninger. Bygningerne vil hver være 60-120 m² og placeres i nærheden af de nye vindmøller.

I anlægsfasen vil der være behov for anlæg af midlertidige pladser til skurvogne og oplag af mølledele. Den præcise placering af disse pladser, samt afklaring af svingbaner for transport af de store mølledele vil blive afklaret i Miljøkonsekvensrapporten. Pladserne vil formentlig blive anlagt i tilknytning til vindmøllerne.

Tidsplaner

Anlægsfasen forventes at strække sig over 3 - 6 måneder, fra primo 2020. De eksisterende vindmøller i området vil blive nedtaget i forbindelse med, at de nye vindmøller opstilles.

Vindmøllerne forventes at stå i op til 30 år, men der kan i perioden, især de første 5-10 år ske udskiftninger på vindmøllerne eller dele heraf - såvel tårn som vinger og vindmøllehus (nacelle) på grund af test.

Miljøpåvirkninger

Miljøpåvirkninger vil foregå i forbindelse med anlæg, drift og nedtagning af testvindmøllerne, og der skal derfor foretages vurderinger af miljøpåvirkninger for hele projektets levetid.

Påvirkninger ved nabobeboelser

I forbindelse med anlæg af vindmøllerne vil der være støj fra byggepladsen som fra en større byggeplads. Støjen stammer fra gravemaskiner, transport af mølledele, vejmaterialer og fundamentsdele samt beton. Endvidere kan der kortvarigt forekomme støv, som primært vil lægge sig på vejene og de omgivende marker. Støv kan dæmpes ved vanding, hvis der bliver behov for det.

I forbindelse med drift af vindmøllerne vil de primære påvirkninger ved nabobeboelser være visuel samt støj og skyggekast.

Vindmøller har ved drift en støjemission og vindmøllerne kaster skygge på omgivelserne, hvor man oplever solen bag vindmøllerne.

I Danmark er der fastsat grænser for støjen fra vindmøller ved vindhastighederne 6 meter pr. sekund og 8 meter pr. sekund, idet vindmøllerne vil støje mest i forhold til støjen fra omgivelserne, kaldet baggrundsstøjen, ved disse to vindhastigheder.

Grænseværdierne i lovgivningen er:

- Maksimalt 44 dB(A) ved vindhastigheden 8 meter pr. sekund og 42 dB(A) ved 6 meter pr. sekund ved enkeltboliger i det åbne land.
- Maksimalt 39 dB(A) ved vindhastigheden 8 meter pr. sekund og 37 dB(A) ved 6 meter pr. sekund ved støjfølsom arealanvendelse, hvilket er sommerhusområder, boligområder, institutioner med videre, hvor der er overnatning.
- Endvidere er der en grænse for lavfrekvent støj på 20 dB indendørs ved både enkeltboliger og støjfølsom arealanvendelse. Grænsen svarer til grænsen for industristøj om natten.

De nye vindmøller skal overholde støjkravene uanset, at det er testvindmøller.

Skyggekast kan være meget generende indendørs og på udendørs opholdsarealer. Derfor skal

beregnes, hvor mange timer om året, der kan forekomme skyggekast. Skyggekast vil derfor indgå i miljøvurderingen af plangrundlaget og af projektet.

Gener fra skyggekast kan evt. afværges ved installation af skyggestop, hvilket vil sige, at vindmøllerne kan stoppes i nogle af de korte tidsrum, hvor en nabobolig modtager mere end 10 timer årligt skyggekast. Det forventes at der installeres skyggestop på alle vindmøllerne, hvis beregninger viser det bliver nødvendigt.

Både støj og skyggekast bliver beregnet og vurderet for selve anlægget og for den kumulerede virkning med de nærtliggende eksisterende vindmøller, så det sikres, at grænseværdierne ikke overskrides ved nogen naboer.

Ud over støj og skyggekast vil der være visuel påvirkning ved nabobeboelserne. Vindmøllerne skal ifølge lovgivningen stå mindst fire gange totalhøjden fra nabobeboelserne. Dette krav vil blive overholdt. Men nogle naboer kan trods dette få en visuel påvirkning fra vindmøllerne, enten fordi der er frit syn i retning mod vindmøllerne eller fordi de bor tæt på dem. Oplevelsen fra de enkelte boliger vil derfor indgå i miljøvurderingen, og der vil blive visualiseret fra udvalgte naboer, for at illustrere og kunne vurdere virkningen.

Påvirkning af landskabet

Vindmølle på 180 meter til øverste vingespids vil kunne ses på lang afstand, og vil påvirke oplevelsen af landskabet. Både som enkeltanlæg og i samspil med de eksisterende vindmøller. I miljøvurderingen vil der blive redegjort nærmere for dette forhold og vindmøllerne og eksisterende vindmøller vil blive visualiseret fra både nært hold og på større afstand op til omkring 10 kilometer.

På side 6 er vist et eksempel på, hvorledes de nye vindmøller vil kunne se ud i driftsfasen. Der er vist vindmøller med en totalhøjde på 180 meter, til sammenligning med de eksisterende forhold er der indsat et foto der viser de eksisterende vindmøller, der skal nedtages, med en totalhøjde på 69 meter.

Påvirkning af klima

Vindmøller producerer grøn og vedvarende energi, og der vil være en direkte positiv påvirkning af klimaet, idet elektricitet produceret på konventionelle kraftværker erstattes af vedvarende energi. Produktionen på de nye testvindmøller ved Sdr. Bork, vil kunne producere væsentlig mere energi end de eksisterende 19 vindmøller, som de erstatter, og dermed kunne dække elforbruget i flere husstande. I miljøvurderingen vil der blive redegjort nærmere for dette forhold samt hvor stor en reduktion i udledningen af CO₂, som de nye testvindmøller vil medføre.

Påvirkning af flora og fauna

De naturområder, som ligger i eller i nærheden af projektområdet, skal efter lov- og planmæssige bestemmelser beskyttes mod indgreb, der kan

påvirke naturen og landskabet væsentligt negativt. Det vil derfor blive undersøgt i miljøvurderingen om og i givet fald hvorledes testvindmøllerne og masterne vil påvirke beskyttede arter i området.

Desuden vil det blive undersøgt om vindmøllerne og de tilhørende anlæg vil påvirke flora og fauna i øvrigt.

Påvirkning af lufttrafikken

Vindmøllerne skal afmærkes med lys af hensyn til lufttrafikken. Det vil i løbet af planprocessen blive afklaret hvilke krav, der vil være til afmærkningen.

Figur 2
Øverste billede:
Foto af de eksisterende 19 69 meter høje vindmøller der nedtages hvis de fem nye testvindmøller opstilles.

Nederste billede:
Visualisering af fem 180 meter høje testmøllervindmøller samt to 120 meter høje målemaster.

Foto er optaget fra Tarmvej syd for Sønder Bork.

Myndighedsbehandling

Kommuneplantillæg og miljøvurdering af plangrundlag

Gennemførelse af det ansøgte projekt vil kræve vedtagelse af et kommuneplantillæg og en ny lokalplan. Planlægningen er omfattet af miljøvurderingsloven, hvorfor der skal udarbejdes en miljøvurdering af planerne.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ansvarlig for udarbejdelse af plangrundlaget og miljøvurderingen deraf.

Ringkøbing-Skjern Kommune indkalder derfor idéer og forslag til det videre arbejde med kommuneplantillægget, og idéer og forslag til hvilke miljøforhold, der er vigtige at undersøge i forbindelse med udarbejdelsen af miljørapporten. Herunder om der er miljøforhold, der ikke er nævnt i afsnittet "miljøpåvirkninger" på side 4-6.

Er der forhold Ringkøbing-Skjern Kommune mangler at undersøge?

Har du idéer og forslag til det videre arbejde med kommuneplantillægget, for eksempel ændringsforslag, eller bemærkninger til placeringer eller anvendelsesbestemmelser?

Synes du, at der er nogle særlige forhold eller bestemte miljøpåvirkninger, som bør belyses i miljøkonsekvensrapporten?

Så er du meget velkommen til at skrive til Ringkøbing-Skjern Kommune i høringsperioden. Kontaktoplysninger findes på bagsiden af idéoplægget.

Dit høringssvar vil blive behandlet og vil indgå i det videre arbejde med at udarbejde kommuneplantillægget og afgrænse miljørapporten.

Miljøvurdering af projektet

Det er vurderet at testvindmølleprojektets samlede miljøpåvirkninger har et sådant omfang at det vil medføre krav om miljøvurdering, hvorfor der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, før der kan gives tilladelse til projektets realisering.

Bygherren skal som led i miljøvurderingsprocessen fremlægge miljøkonsekvensrapporten for projektet. Omfanget og detaljeringsgraden af de oplysninger og beskrivelser, som bygherren skal fremlægge i rapporten, fastsættes af Miljøstyrelsen, som er ansvarlig VVM-myndighed for vindmøller over 150 meter.

Miljøstyrelsen indkalder derfor idéer og forslag til hvilke miljøforhold, der er vigtige at undersøge i forbindelse med udarbejdelsen af miljørapporten.

Er der forhold Miljøstyrelsen mangler at undersøge?

Synes du, at der er nogle særlige forhold eller bestemte miljøpåvirkninger, som bør belyses i miljøkonsekvensrapporten?

Så er du meget velkommen til at skrive til Miljøstyrelsen i høringsperioden. Kontaktoplysninger findes på bagsiden af idéoplægget.

Dit høringssvar vil blive behandlet og vil indgå i det videre arbejde med at afgrænse miljøkonsekvensrapporten.

Høringsperiode

Idéoplægget er i offentlig høring i **5 uger fra mandag den 26. november til mandag den 31. december 2018**

Idéer og forslag skal være modtaget **senest den 31. december 2018**.

Hørings svar

Hørings svar til Ringkøbing-Skjern Kommune

vedr. det videre arbejde med kommunplantillægget og miljøvurderingen af plangrundlaget, kan frem til den 31. december 2018 sendes til:

Ringkøbing-Skjern Kommune

Land, By og Kultur
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

eller som e-mail til:
vindmoeller.sdr.bork@rksk.dk

Anfør venligst emnet:
"Idéoplæg testvindmøller ved Sdr. Bork"

Hørings svar til Miljøstyrelsen

vedr. det videre arbejde med miljøvurderingen af testvindmølleprojektet, kan frem til den 31. december 2018 sendes til:

Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø

eller som e-mail til:
mst@mst.dk

Anfør venligst emnet og journalnummer:
"Idéoplæg testvindmøller ved Sdr. Bork, MST-531-00041"

VE-loven

Værditabsordningen

VE-Loven (Lov om fremme af vedvarende energi) åbner mulighed for kompensation af værditab på beboelser i forbindelse med opsætning af testvindmøller. Energistyrelsen skal informere om værditabsordningen på et offentligt møde. På mødet skal der redegøres for opstillingens konsekvenser for de omkringliggende ejendomme og for mulighederne for at søge om værditabs erstatning. Mødet skal afholdes senest fire uger inden udløbet af høringsfasen for forslag til lokalplan - altså senere i planprocessen.

Erstatningen søges gennem Energistyrelsen, som administrerer ordningen og der er nedsat en taksationskommission, der fastsætter omfanget af en evt. erstatning.

Lokalt medejerskab

Der vil i forbindelse med i informationsmødet **onsdag den 12. december kl. 19.00 på Sdr. Bork Kro** blive informeret om mulighed for lokalt medejerskab.

Ringkøbing-Skjern
Kommune

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen